

Mala skola

Plan för arbete mot kränkande behandling Likabehandlingsplan

Handlingsplan för arbete mot all form av kränkande behandling för Mala skola och fritidshem läsåret 14/15

Inledning

Mala skola och fritidshem arbetar enligt skollagen (2010:800), läroplanen, diskrimineringslagen (2008:567) och förordningen (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling.

Lagarnas ändamål och tillämpningsområde

Dessa lagar har till ändamål att främja barns och elevers lika rättigheter samt att motverka diskriminering på grund av:

- Kön
- Könsoverskridande identitet eller uttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionshinder
- Sexuell läggning
- Ålder

Lagen har också till ändamål att motverka all form av kränkande behandling. Diskriminering är förbjudet enligt lagen oberoende av om den är avsiktlig eller inte. Diskriminering kan vara direkt eller indirekt. Det innebär också att barn och elever får ett lagligt skydd mot kränkande behandling. Skadestånd kan utdömas om inte förskolan/skolan kan påvisa att den fullgjort sitt uppdrag.

Mala skola och fritidshems plan mot kränkande behandling/likabehandlingsplan ska främja barns och elevers lika rättigheter. Planen riktar sig till alla dem som arbetar på skolan (anställda och elever) och till elevernas föräldrar. Det är mycket viktigt att inte bara personal och elever är väl förtrodda med handlingsplanen, utan även föräldrar. Ett bra samarbete mellan hem och skola gynnar arbetet mot kränkande behandling, mobbning och diskriminering.

Definitioner av centrala begrepp

Definitionerna är hämtade ur Skolverkets Allmänna råd "Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling.

Diskriminering innebär att ett barn eller en elev missgynnas, direkt eller indirekt, av skäl som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsoverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder. Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som utför diskrimineringen. I verksamheterna är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering. Barn och elever kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse.

Trakasserier är ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsoverskridande identitet eller uttryck,

etniskt tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.² Om någon ur personalen utsätter ett barn eller en elev för trakasserier benämns det diskriminering.

Kränkande behandling är ett uppträdande som, utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen, kränker barns eller elevers värdighet.

Trakasserier och kränkande behandling kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. De kan vara synliga och handfasta likaväl som dolda och subtila. De kan utföras inte bara direkt i verksamheten utan även via exempelvis telefon och internet. Trakasserier och kränkande behandling kan t.ex. uttryckas genom nedsättande tilltal, ryktesspridning, förlöjliganden eller fysisk våld. Kränkningarna kan även handla om att frysa ut eller hota någon. Kränkande behandling kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande.

Mobbning är en form av kränkande behandling eller trakasserier som innebär en upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

Nolltolerans

Skolan och fritidshemmet ska ha nolltolerans mot kränkande behandling. Förskolan/skolan ska erbjuda en god utbildning i en trygg miljö.

Dokumentet ska motsvara de krav som arbetsmiljölag, skollag, diskrimineringslag och kommunala policydokument ställer avseende kränkande behandling, trakasserier och diskriminering.

”Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Omsorg om den enskildes välbefinnande och utveckling ska präglade verksamheten. Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Sådana tendenser ska aktivt motverkas. Främlingsfientlighet och intolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser. (Lgr 11)

Hösten -13 tolkade elevrådet, med stöd av rektor, ovanstående text och fick fram följande, vilket har uppmärksammats i alla klasser samt av klassrepresentanter tillsammans med rektor hösten-14:

- Skolan ska hjälpa eleverna att förstå andra personers situationer.
- Ingen ska mobba någon utan man ska vara snäll mot andra så ingen känner sig utanför.
- Vi ska inte ha förutfattade meningar utan vi ska försöka lära känna personen innan vi bestämmer hur någon är.
- Om någon behandlas felaktigt eller om någon mår dåligt, ska vi hjälpas åt att rätta till detta. Kan vi inte det själva, ska vi gå till någon som kan hjälpa oss.

Skolans mål:

Alla elever och personal ska bli väl bemötta av varandra. All form av kränkande behandling ska direkt motverkas.

Personalens skyldighet:

Alla vuxna som arbetar i skolan och på fritidshemmet har skyldighet att ingripa och/eller stoppa den/de som kränker andra. Händelsen ska anmälas till rektor.

”En lärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektor. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att

anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.”
(Skollagen 6 kap 10§)

Till dig som elev

Som elev i Hässleholms skolor har du en rättighet att känna dig trygg och säker. För att skolans personal ska kunna erbjuda detta behöver vi veta hur du upplever din skola.

Om du någon gång blir utsatt för våld, hot, kränkande behandling (mobbing) eller diskriminering, vill vi att du kontaktar en vuxen som du känner förtroende för.

Detta gäller också dig som känner någon annan elev som är utsatt. Om du känner dig kränkt av vuxen anmäls detta till rektor.

Till dig som vårdnadshavare

Om du märker att ditt barn inte mår bra och du misstänker att det eller något annat barn utsätts för diskriminering och/eller någon form av kränkande behandling vill vi att du kontaktar ditt barns lärare/mentor, skolsköterska, kurator eller rektor.

Om du upptäcker att ditt barn utsätter andra för diskriminering och/eller någon form av kränkande behandling skall du som vårdnadshavare göra klart för barnet att diskriminering/kränkning/mobbning inte är acceptabelt.

Om elev, vårdnadshavare eller någon av skolans personal upplever sig kränkt av anställda på skolan hänvisas ärendet direkt till skolledningen som omgående utreder diskrimineringen och/eller den kränkande behandlingen.

Så här arbetar vi på Mala skola och fritidshem:

Främjande arbetsmetoder för att motverka kränkande behandling

- På skolan finns ordningsregler, beslutade av rektor. Förslag till regler tas fram av rektor i samråd med eleverna i Elevrådet. Reglerna går därefter ut på remiss till övriga elever på skolan. Ordningsreglerna ska vara väl kända och eleverna ska vara delaktiga i framtagandet av reglerna.
- Personal, elever samt föräldrar är delaktiga i likabehandlingsarbetet samt framtagandet av likabehandlingsplanen.
- All personal ska eftersträva och uppmuntra gott föräldrasamarbete. Regelbundna föräldramöten, lokal styrelse och föräldraförening är en del i detta.
- Lärare/mentor/fritidspersonal har regelbundna samtal med eleverna hur man bemöter varandra.
- All personal arbetar aktivt och tydligt med att få eleverna att känna att de duger och är viktiga och betydelsefulla.
- All personal uppmuntrar elever till att använda ett trevligt språkbruk samt reagerar mot negativa jargonger.
- Nolltolerans mot klotter och skadegörelse.
- Elevsamtal i gruppen för att utveckla elevernas förståelse för hur viktigt deras agerande mot varandra är samt synliggörande av de redskap som finns vid konfliktlösande.
- Kontrollstationer. Mätningar av klasstrivsel genom "Trivsel-barometer" (alla årskurser, 1 gång/termin). Rektor har det övergripande ansvaret och klassansvariga ansvarar för genomförandet med eleverna.

Ansvarar:

Mentor/lärare ansvarar för att ovanstående punkter genomförs och följs upp regelbundet enligt riktlinjer.

Förebyggande arbetsmetoder för att förhindra att elever utsätts för kränkande behandling

- Kartläggning/inventering av riskområden för kränkande behandling.
- Rastvärdar som är medvetna om riskzonerna och som är aktiva både inne och ute.
- Elevsamtal.
- Samarbetsövningar och värderingsövningar.

Ansvarar:

Mentor/lärare ansvarar för att ovanstående punkter genomförs och följs upp regelbundet enligt riktlinjer.

Åtgärdande arbetsmetoder vid kränkande behandling

- En tydlig handlingsplan att följa.
- Utifrån aktuell situation föra samtal på individ och gruppnivå
- Värderingsövningar
- Samarbetsövningar

Ansvarar:

Mentor/lärare ansvarar för att ovanstående punkter genomförs och följs upp regelbundet enligt riktlinjer.

Övriga främjande arbetsmetoder för att förhindra att elever utsätts för kränkande behandling:

- Läsåret inleds med samarbetsdagar.

Ansvarar:

Rektor ansvarar för att ovanstående punkter genomförs och följs upp regelbundet enligt riktlinjer.

Personalens handlingsplikt:

Alla vuxna som arbetar på skolan har skyldighet att ingripa och/eller stoppa den eller de som kränker andra. Händelsen ska anmälas till rektor.

En lärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektor.

Om ett barn/elev känner sig kränkt av en vuxen anmäls detta till rektor, skolsköterska eller kurator. Rektor ansvarar för detta arbete.

Alla situationer där någon form av kränkande behandling har skett ska dokumenteras på blankett "*Dokumentation vid utredning av kränkande behandling*" (bilaga 1). Dokumentationen görs av den pedagog som fått kännedom om kränkningen. Blanketten lämnas till rektor.

Rektor anmäler händelsen och den kränkande behandlingen till huvudmannen, Barn- och utbildningsnämnden, på avsedd blankett.

"Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden." (Skollagen 6 kap 10§)

Arbetsgång/handlingsplan.....

- vid enstaka situationer:

1. Berörd personal ska ingripa och stoppa kränkningarna omedelbart och ta hand om den/dem som blivit utsatta samt snarast möjligt informera elevens lärare/mentor.
2. Mentorn/läraren samlar information genom enskilt samtal med den utsatte och därefter med övriga inblandade med hjälp av elevens övriga lärare (en utredning inleds).
3. Eventuellt utrymme för försoningssamtal, även tid för uppföljningssamtal beslutas.
4. Mentorn/läraren informerar föräldrarna snarast.
5. Situationen dokumenteras på blanketten "*Dokumentation -vid utredning av kränkande behandling*" (bilaga 1). Blanketten lämnas till rektor. Visar utredningen att en kränkande behandling har skett anmäler händelsen och den kränkande behandlingen till huvudmannen, Barn- och utbildningsnämnden, på avsedd blankett.

- vid upprepade situationer:

1. Mentorn/läraren anmäler till rektor/elevhälsan vid upprepad kränkande behandling och redogör för de fakta som finns dokumenterat. Någon ur elevhälsan ansvarar för fortsatt utredning. Kontakt hålls med mentorn/klassläraren.
2. Elevhälsan ska tillsammans med mentorn besluta om lämpliga åtgärder. Mentor, lärare eller annan skolpersonal är utförare av aktuella åtgärder.
3. Föräldrar till inblandade elever hålls informerade, i första hand av respektive elevs lärare/mentor.
4. Elevhälsan eller den de utser följer upp arbetet under ett par månader genom att samtala med den som utsatts och den som utsatt någon för kränkningar.
5. Elevhälsan ska hålla rektor informerad om hur ärendet utvecklar sig.
6. Om kränkningen inte upphör kallas föräldrarna till eleven som kränker till möte. Eleven ska närvara. Rektor, och de som arbetat med elevärendet deltar och åtgärdsprogram upprättas.
7. Rektor anmäler händelser och kränkningar till huvudmannen, Barn- och utbildningsnämnden, på avsedd blankett. Vid behov kan en anmälan göras till socialförvaltningen och/eller polis av rektor.

Elevhälsa

Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas (Skollagen 2kap 25§). Skolans elevhälsa består av rektor, specialpedagog, kurator, skolsköterska, psykolog och logoped. Gruppen träffas regelbundet under terminen. Mellan träffarna möts rektor, specialpedagog och skolsköterska.

Årlig plan

- Vid uppstarten i augusti aktualiserar skolledningen planen för all personal.
- Under de första skolveckorna ska mentor/lärare i sin mentorsgrupp/klass gå igenom planen samt inventera riskområden/platser som eleverna upplever kan vara negativa. Dessa (platser) dokumenteras och följs upp under läsåret så rastvärdarna har extra uppsikt på dessa platser.
- På elevrådets första möte aktualiseras planen.
- På ett av höstterminens föräldramöten går klassansvarig igenom planen med föräldrarna.
- Lärare/mentor har ett ansvar att varje vecka stämma av med eleverna hur stämningen är i skolan/klassen samt följa upp om de upptäcker någon som inte mår bra.
- Trivsel-barometer utförs av klassansvarig en gång per termin.
- Mentor/klassansvarig ska följa upp och hålla planen levande under läsåret.
- I maj/juni månad ansvarar klassansvarig för att planen utvärderas i klassen.
- Planen ska även utvärderas och revideras i maj/juni av elevrådet.
- I juni utvärderas planen av personalen.
- I augusti revideras planen av rektor.

Ansvarar: *Rektor* ansvarar för att likabehandlingsplanen utvärderas och revideras enligt riktlinjer samt ansvarar för att föräldrar, via lokal styrelse, görs delaktiga i framtagandet av likabehandlingsplanen.

Klassansvarig och mentorer ansvarar för elevernas delaktighet i framtagandet av likabehandlingsplanen samt att riskområden identifieras och åtgärdas.

Kartläggning och åtgärder läsåret 14/15

Kartläggning av platser/riskområden:

På Mala skola arbetar vi kontinuerligt och aktivt för en trygg och bra miljö för eleverna. Vi har genom iakttagelser, samtal, diskussioner, genomförda trivsel-barometrar (bilaga II), klassråd, elevråd och trygghetsvandring kartlagt hur eleverna upplever sin tid i skolan och fritidshemmet. Det framkommer att flertalet av eleverna alltid eller oftast känner sig trygga och inte upplever sig bli illa behandlade. Detta gäller både inomhus och utomhus.

Särskilda saker att uppmärksamma under läsåret 14/15:

1. Vissa platser på skolgården upplevs ibland som otrygga. Under våren -14 nämns fotbollsplanen och kullen.
2. Otryggheten i omklädningsrummen i Bjärnum kvarstår.
3. Vid lektioner på Bjärnums skola upplevs en oro när man ska gå över skolgården, särskilt bland de yngre barnen.
4. Under läsåret 13/14 har förstörelsen på skolgården på kvällar och lov eskalerat. Detta skapar också en otrygghet för eleverna.

Insatser, åtgärder och ansvariga:

1. Det är fortsatt viktigt att rastvärdarna rör sig över hela skolgården och speciellt inriktar sig på de ställen som upplevs otrygga. Rastvärdarna bär en gul väst för att tydligt synas. Ansvarig är respektive rastvärd under aktuell rast.

2. Fortsatt arbete med att skapa rutiner för omklädningsrummen och uppföljning med berörd lärare i Bjärnum att rutinerna följs. Rektor ansvarar för rutinuppföljning. Ansvarig för information och diskussion med eleverna är idrottslärare.
3. De yngsta barnen har en vuxen som åker med i bussen till Bjärnum och sedan följer dem över skolgården och är med i omklädningsrummet. För år 2-3 stannar bussen nu vid en annan hållplats, så att de slipper gå över de äldre barnens skolgård.
4. Polisanmälningar har gjorts vid ett flertal tillfälle när det gäller skadegörelse på lov och helger. Rektor har dialog med kontaktpolis i frågan.

Uppföljning och utvärdering av föregående års insatser och åtgärder:

- Likabehandlingsplan och ordningsregler har kontinuerligt diskuterats med eleverna under läsåret 13/14. Nya trivselregler utarbetades under våren -13 för att träda i kraft hösten -14.
- Rastvärdar har haft en väl fungerande runda som följts under rasterna. Eleverna upplever att rastvärdssystemet fungerar mycket bra, men de yngre barnen önskar att samtliga alltid har sin gula väst på. Det har funnits oro kring vissa platser där vi har haft extra tillsyn. Fotbollsplanen var under våren -14 en källa till konflikter, men eleverna vittnar tidigt om att det känns mycket bättre i början av höstterminen -14
- Lek med pinnar har uppmärksammats särskilt av rastvärdarna, eftersom en del elever upplever det som obehagligt. Något förbud har vi inte infört utan rastvärdarna får vara extra uppmärksamma när den formen av lekar pågår.
- Även läsåret 13/14 har vi haft delad rasttid stor del av tiden, dvs alla elever har inte haft rast samtidigt. Personalen upplever fortsatt att detta har gett ett större lugn för elevgrupperna.
- Oron kring omklädsituationen i Bjärnum har gått i vågor. Rutiner har satts upp för omklädningsrummen, men de äldre barnen i Bjärnum har fått påminnas lite då och då. Inför hösten -14 görs de rutinerna direkt så att alla vet vad som gäller.

Dokumentation

Bilaga I

- vid utredning av misstänkt kränkande behandling

Elev: _____ **År:** _____

Inblandade(aktiva/passiva): _____

Händelsebeskrivning(datum) _____

(Hur ofta och hur länge har det pågått, senaste tillfället, var, vem/vilka, ledare)?

Bakgrundsinformation: _____

Enskilda samtal (datum, med vem/vilka): _____

Information till föräldrar (datum, vilka som har kontaktats samt gensvar): _____

Åtgärder/ansvarig: _____

Uppföljning(datum/ansvarig): _____

Eventuellt fortsatta åtgärder/ansvarig: _____

Upprättad av: _____ **Datum:** _____

Mala skolas Trivselbarometern

Läsåret 14/15

Ringa in det alternativ som stämmer

Årskurs 1 2 3 4 5 6 Flicka Pojke

1. Hur trivs du i skolan?

dåligt ganska bra bra mycket bra

därför att _____
_____**2. Hur trivs du i klassen?**

dåligt ganska bra bra mycket bra

därför att _____
_____**3. Hur tycker du att arbetsron är i klassen?**

dåligt ganska bra bra mycket bra

därför att _____
_____**4. Är det någon i klassen eller på skolan som behandlar dig illa?**

Nej

Ja Vem? _____

Beskriv kort vad som pågår _____

5. Är det någon annan elev i din klass eller på skolan som du vet blir illa behandlad?

Nej

Ja Vem? _____

Beskriv kort vad som pågår _____

6. Finns det något annat du vill att vi skall veta?
